

OM
SØASSURANDØRENS
ANSVAR

Af
NIELS TYBJERG

KØBENHAVN

Det Berlingske Bogtrykkeri

1952

F O R O R D

DET HAR LÆNGE været min Hensigt engang at give en Fremstilling af de vigtigste Regler om Søassurandørens Ansvar efter dansk Ret paa Grundlag af, hvad jeg gennem min Virksomhed som Dispatchør, ved Samarbejdet med Assurandører og Redere og ikke mindst med mine Kolleger, har kunnet lære om disse Ting, og i denne Fremstilling at samle noget af det jeg i Tidens Løb har sagt derom i Foredrag, Artikler, Dispatcher og Breve.

Den Københavnske Sø-Assurance-Forening har i Anledning af Hundrede-aarsdagen for sin Stiftelse ønsket at støtte Udgivelsen af en Bog om et søforsikringsretligt Emne, og derved er min Plan nu kommet til Udførelse. Jeg takker Den Københavnske Sø-Assurance-Forening paa det bedste derfor og Direktørerne Svend F. Jacobsen og K. K. Petersen for den Interesse, de har vist Bogen.

Dansk Rets Regler om Søassurandørens Ansvar findes først og fremmest i Dansk Søforsikrings-Konvention af 2. April 1934. De Hovedregler, jeg særlig vil omtale, indeholdes i Konventionens Kapitel XV, og min Fremstilling vil derfor væsentligst være knyttet til dette Kapitel. Til Grund for Fremstillingen har jeg i ret stort Omfang kunnet lægge Noterne i min Udgave af Konventionen fra 1935.

Konventionens og Policernes Regler for de enkelte Forsikringsarter behandler jeg kun i det Omfang Hovedreglernes Fremstilling giver Anledning dertil. Jeg holder mig herved væsentligst til Kasko- Ladnings- og Fragtforsikring, men omtaler baade almindelig Søforsikring og Krigsforsikring.

Søforsikringsreglernes Historie beskæftiger jeg mig kun med, hvor jeg finder, at den har særlig Interesse, og det samme gælder fremmed Ret.

Danske Domme efter 1934 er temmelig udførligt gengivet. Som oftest har jeg foretrukket at lade Dommene tale med deres egne Ord paa de afgørende Punkter. Henvisninger til Domssamlingerne findes i Registret sidst i Bogen.

I Litteraturfortegnelsen har jeg for Udlandets Vedkommende kun nævnt de Værker, som jeg særlig har brugt ved Bogens Udarbejdelse, og som jeg har ment kunde være til Nytte for danske Praktikere.

Sagregistret har jeg søgt at gøre saa udførligt og vejledende som muligt for at lette Bogens Benyttelse som Opslagsbog.

Jeg takker cand. juris Erik Kofoed for god Hjælp ved Korrekturen og ved Kontrol af Henvisninger.

København i Oktober 1951.

N. T.

I N D H O L D

	Side
Indledning	9
FØRSTE KAPITEL	
Søforsikringens Universalitet. – Principer for Afgrænsningen af Assurandørens Ansvar	13
ANDET KAPITEL	
Dansk Rets Hovedregler om Søassurandørens Ansvar	19
TREDIE KAPITEL	
Almindelige Indskrænkninger i Ansvar. – Forsikredes Skyld. – Førers og Mandskabs Fejl	59
FJERDE KAPITEL	
Foraarsagelse. – Flere Aarsager. – Krigsfare eller Søfare	77
FEMTE KAPITEL	
Omkostninger og Opofrelser	131
SJETTE KAPITEL	
Substituerede Udgifter og anden Substitution	176
SYVENDE KAPITEL	
Assurandørens Indtræden i den Forsikredes Rettigheder	181
OTTENDE KAPITEL	
Afdrag for Besparelser. – Fordeling af Omkostninger	203
NIENDE KAPITEL	
Forsikringssummen som øverste Grænse	212

TILLÆG

Policer og Klausuler	223
Sø-Kaskopolicen	223
Kaskoklausuler	232
Sø-Varepolicen	236
Vareklausuler	243
Sø-Fragtpolicen	248
Krigs-Kaskopolicen	251
Krigs-Varepolicen	256
Krigs-Fragtpolicen	262
Litteratur	265
Sagregister	267
Citerede Bestemmelser i Konventionen, Forsikringsaftaleloven og Søloven	290
Citerede Domme	292

I N D L E D N I N G

DANSK SØFORSIKRINGS-KONVENTION AF 2. APRIL 1934, Hovedkilden til nugældende dansk Rets Regler om Søforsikring, blev paa Assurandør-Societetets Initiativ udarbejdet af en i Efteraaret 1929 nedsat Kommission, bestaaende af Repræsentanter for Redere, Assurandører, Købmænd og Dispachører, og vedtaget af Dansk Dampskibsrederiforening, Foreningen af danske Søassurandører og Grosserer-Societetets Komité. Den afløste Conventionen af 2. April 1850 for Det Kjøbenhavnske Sø-Assurance-Compagni, som hidtil havde været brugt som det Grundlag, hvorpaa Søforsikring i Almindelighed tegnedes. Søloven af 1. April 1892 indeholdt i sit tiende Kapitel Regler om Søforsikring, der i Praxis anvendtes ved Siden af eller i Stedet for Reglerne i Conventionen af 1850, uden at dog Forholdet mellem de to Sæt Regler var helt klart.

Konventionen af 2. April 1934.

Sølovens tiende Kapitel blev ophævet ved Lov Nr. 129 af 15. April 1930 om Forsikringsaftaler, der traadte i Kraft den 1. Januar 1932. Forsikringsaftaleloven giver i sit Kapitel I en Række fælles Bestemmelser for alle Forsikringsarter og i Kapitel II A almindelige Bestemmelser om Skadesforsikring, derunder ogsaa Søforsikring. Nogle af disse Bestemmelser kan ikke fraviges ved Aftale. I Kapitel II B findes særlige Regler om Søforsikring og andre Transportforsikringer. Ingen af disse Regler er gjort ufravigelige.

Forsikringsaftaleloven.

Medens Forsikringsaftaleloven var under Udarbejdelse, blev der fra de i Søforsikring interesserede Kredse givet Udtryk for Uvilje imod, at denne Forsikringsart, der var saa nøje forbundet med Søretten, skulde slaas i Hartkorn med andre Forsikringsarter, og navnlig imod, at der for Søforsikringen skulde gælde tvingende Lovregler. Uviljen mod de tvingende Regler var ikke helt uberettiget. Ved